

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy:	ZŠ Vyškov, Na Vyhlídce 12, příspěvková organizace
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3425
Název materiálu:	VY_12_INOVACE_02_VI_04_Marie Terezie
Tematický okruh:	I/2 Čtenářská a informační gramotnost
Ročník:	IV. - V.
Autor:	Mgr. Lenka Hudcová
Datum tvorby:	Říjen 2012 (upraveno v únoru 2013)

Anotace:	Materiál je určen pro zopakování a prohloubení učiva vlastivědy.
Zdroje:	<i>Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Marie Terezie</i> [online]. c2013 [citováno 3. 02. 2013]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Marie_Terezie&oldid=9678960 >
Pomůcky:	Psací potřeby, pracovní list, text (lze promítnout prostřednictvím interaktivní tabule nebo nakopírovat žákům).

Zkušenosti z pilotáže:	Žáci předloženému textu porozuměli, zaujal je. Na internetu na wikipedii jsme si navíc prohlédli fotografie potomků Marie Terezie. Pracovní list žákům nečinil potíže. U otázky č. 7 měli málo místa na odpověď, doplnili jsme ústně.
------------------------	---

MARIE TEREZIE

(celým jménem Marie Terezie Valpurga Amálie Kristýna)

Marie Terezie byla uherská a česká královna, arcivévodkyně rakouská, vévodkyně burgundská a hraběnka tyrolská. Narodila se 13. května 1717 ve Vídni, kde i zemřela. Vládla od 20. října 1740 do 29. listopadu 1780, kdy zemřela a vládu převzal její nejstarší syn. Pocházela z Habsburského rodu, byla zakladatelkou větve Habsbursko-lotrinské, neboť byla provdána za Františka I. Štěpána Lotrinského. Byla nejstarší dcerou Karla VI. a Alžběty Kristýny Brunšvické. Marie Terezie bývá někdy označována jako *Matka dvou císařů* a byla jedinou vládnoucí ženou na českém trůně.

Marie Terezie mohla vládnout díky tzv. *pragmatické sankci*. Jednalo se o dokument vydaný 19. dubna 1713 ve Vídni císařem Karlem VI., který zajišťoval nástupnictví po Karlu VI. pro jeho přímé potomky i v ženské linii. Bratr Marie Terezie a jediný mužský potomek zemřel ve věku necelých sedmi měsíců ještě před jejím narozením.

Marie Terezie se ujala vlády v roce 1740, rok nato porodila svého prvního syna Josefa. V roce 1745 byl její manžel korunován císařem. Ona byla císařovou manželkou, nikoliv korunovanou císařovnou. Za svůj život porodila 16 dětí, z nichž hned tři zemřely před dosažením věku 3 let. Synové Marie Terezie byli Josef II., Karel Josef, Leopold II., Ferdinand Karel a Maxmilián František; dcery Marie Anna, Marie Kristina, Marie Alžběta, Marie Amálie, Johana Gabriela, Marie Josefa, Marie Karolina, Marie Antoinetta. Jen 11 dětí se dožilo dospělého věku.

Marie Terezie byla významnou osvícenskou panovnicí. Začala budovat stálé vojsko, snížila robotu poddaných na tři dny v týdnu, nařídila vrchnosti platit daně a byla si vědoma významu vzdělanosti. Proto byl za její vlády v roce 1774 zaveden *Všeobecný školní řád*, který stanovil všeobecnou vzdělávací povinnost.

Ačkoli byla většina sňatků v této době domluvena předem, Marie Terezie svého muže velmi milovala. O jeho náhlé smrti, která přišla v srpnu roku 1765, se dozvěděla od svého nejstaršího syna Josefa II. a po zbytek života se s ní nedokázala vyrovnat. Od té doby chodila až do své smrti oblečena v černém a své šperky a oblečení rozdala dcerám.

PRACOVNÍ LIST

1. Který panovník byl otcem Marie Terezie?

2. Mohla Marie Terezie pochovat v náručí vlastního bratra? Proč?

3. Jak to, že mohla Marie Terezie usednout na trůn, když byla žena?

4. Kolik dětí porodila Marie Terezie a kolik z nich se dožilo dospělosti?

5. Jak se jmenoval nejstarší syn Marie Terezie?

6. Co významného se událo roku 1774?

7. Jaké byly další významné počiny Marie Terezie?

PRACOVNÍ LIST (ŘEŠENÍ)

1. Který panovník byl otcem Marie Terezie?

Byl to Karel VI.

2. Mohla Marie Terezie pochovat v náručí vlastního bratra? Proč?

Nemohla, protože ten zemřel ještě dřív, než se Marie Terezie narodila.

3. Jak to, že mohla Marie Terezie usednout na trůn, když byla žena?

Díky tzv. pragmatické sankci, která zaručovala právo na trůn i potomkům ženského pohlaví.

4. Kolik dětí porodila Marie Terezie a kolik z nich se dožilo dospělosti?

Marie Terezie porodila celkem 16 dětí, ale jen 11 se jich dožilo dospělého věku.

5. Jak se jmenoval nejstarší syn Marie Terezie?

Nejstarší syn byl Josef II.

6. Co významného se událo roku 1774?

Byl zaveden Všeobecný školní řád, který stanovil všeobecnou vzdělávací povinnost.

7. Jaké byly další významné počiny Marie Terezie?

Např. budování stálého vojska, zavedení povinnosti platit daně i pro vrchnost, atd.